

Näringsutskottets yttrande

1984/85:1 y

om utvecklad kommunal energiplanering m. m.
(prop. 1984/85:5)

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1984/85:5 om utvecklad kommunal energiplanering m. m. jämte motioner.

I propositionen föreslås att riksdagen skall

dels antaga förslag till

1. lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
2. lag om ändring i lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar [ellagen].

dels godkänna riktlinjer för utbildning av personal inom sotningsväsendet.

Riksdagen bereds vidare genom propositionen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet — Birgitta Dahl — i övrigt har anfört om kommunernas energiplanering.

Fyra motioner, 1984/85:32—35, har väckts med anledning av propositionen.

Näringsutskottet behandlar i detta yttrande propositionen och motionerna i allt utom vad som gäller sotningsväsendet.

Kommunal energiplanering

Lagen (1977:439) om kommunal energiplanering innehåller sedan år 1981 en bestämmelse — 3 § — enligt vilken det i varje kommun skall finnas en aktuell plan för att minska oljeanvändningen i kommunen. På grundval av olika utredningar föreslår regeringen nu att denna förpliktelse för kommunerna skall utvidgas till att avse en plan för hela energisystemet — tillförsel, distribution och användning av energi — i kommunen. En grundtanke är att energiplaneringen skall integreras i den kommunala planeringen i dess helhet, så att även t. ex. miljöpåverkan och sysselsättningsaspekter beaktas. Med utgångspunkt i de nationella målen och riktlinjerna för energipolitiken skall planeringen ta sikte på de lokala förhållandena. Samverkan mellan kommuner, på basis av frivillighet, är ett annat viktigt element. Möjligheten till samverkan med industrin betonas också. Några nya styrmedel att utnyttjas av kommunerna anses inte böra införas vid detta tillfälle.

Det nu refererade förslaget avstyrks i motion 1984/85:35 (m). Motionärerna menar att det inte finns några motiv för ett lagstadgat krav på lokala energiplaner. Med ambitiösa planer skulle kommuner kunna skada den

fria marknadsfunktionen och inskränka företags och enskilda personers möjligheter att besluta i egna angelägenheter. Kommunerna borde få förtroendet att själva bestämma i vad mån de behöver bedriva energiplanering. Den föreslagna lagändringen avvisas också — dock utan något yrkande — i motion 1984/85:32 (fp). Det är, sägs det här, av tvivelaktigt värde att kommunernas planering utsträcks till områden där de har ringa eller ingen möjlighet att engagera sig.

Man går i den förstnämnda motionen ett steg längre än så. Inte heller den mera begränsade planeringsskyldighet som lagen i sin nuvarande utformning ålägger kommunerna finns det anledning att behålla, hävdar motionärerna. För energihushållningen väsentliga åtgärder torde ändå komma till stånd. Ett andra yrkande i motionen går således ut på att riksdagen skall upphäva lagen med omedelbar verkan. Ett sådant beslut skulle få till följd att det inte längre som nu skulle finnas en lagstadgad skyldighet för vissa konsumenter, producenter och distributörer av energi att lämna uppgifter till kommunen. Enligt motionärernas bedömning skulle detta dock inte motverka ett önskvärt samarbete på energiområdet mellan kommuner och industrier.

I motion 1984/85:33 (c) påyrkas att riksdagen i samband med den föreslagna ändringen i lagen om kommunal energiplanering skall komplettera den aktuella paragrafen med en vid utskottsbehandlingen utformad målangivelse. Denna skulle gå ut på att kommunerna skall verka för en effektiv energianvändning, innebärande att elenergi på längre sikt brukas enbart för "elspecifika" ändamål. Den skulle också uppfordra till utnyttjande av inhemska förnybara energikällor med så ringa skadlig miljöpåverkan som möjligt. En liknande tanke kommer till uttryck i motion 1984/85:34 (c). En kommunal energiplan får inte vara ett detaljerat planhushållningsdokument, sägs det i denna motion. Den bör i stället ange alternativa vägar för energiförsörjningen och rekommendationer i anslutning därtill. Framför allt bör energiplanen ta sikte på åtgärder som leder till effektiviserad energianvändning.

Näringsutskottet anser det väl befogat att föreskrifterna om kommunal energiplanering ändras på det sätt som regeringen föreslår. Den nu gällande bestämmelsen om skyldighet för kommunerna att ha planer för minskad olje användning ter sig i dagens läge alltför snäv. Energiplaneringen måste, som framhålls i propositionen, präglas av en helhetssyn. Detta innebär att energisystemet i alla delar måste omfattas av planeringen och att därvid avvägningen mellan energihushållning och åtgärder för att tillföra energi blir särskilt viktig. Det innebär också att även andra faktorer än sådana som i strikt mening är hänförliga till energisystemet måste uppmärksammas. Propositionens exempel på sådana faktorer — miljöpåverkan och sysselsättningsaspekter — visar klart hur viktigt det är att kommunernas energiplanering kommer att ske med ett vidare perspektiv än den nuvarande bestämmelsen kräver.

Gentemot de kritiska synpunkterna i motionerna 1984/85:35 (m) och 1984/85:32 (fp) bör påpekas att den föreslagna nya bestämmelsen liksom den hittillsvarande (jfr prop. 1980/81:90 bil. 1 s. 369) lämnar kommunerna stor frihet att bestämma form för och innehåll i planeringen på energiområdet. Kommunerna får inte heller några nya styrmedel i detta sammanhang. Näringsutskottet kan inte finna att den föreslagna lagändringen ger underlag för sådana farhågor om marknadsstörande effekter och inskränkningar i företags och enskilda personers handlingsfrihet som kommer till uttryck i motion 1984/85:35 (m). En annan sak är att den utvidgade energiplaneringen kan leda till förändringar i prissättning m. m. som — helt enligt marknadshushållningens principer — påverkar energiproducenternas och energikonsumenternas handlande.

En väsentlig funktion hos lagen om kommunal energiplanering är att den ålägger dem som yrkesmässigt producerar eller distribuerar energi och dem som i sin verksamhet använder större mängder energi att på begäran lämna kommunen uppgifter som den behöver för sin planering. Även om man skulle godta uppfattningen att alla kommuner kan väntas bedriva erforderlig energiplanering utan någon lagbestämmelse därom leder detta således inte till slutsatsen att lagen är överflödigt. Den lagstadgade uppgiftsskyldigheten är enligt näringsutskottets mening av betydelse för kommunernas möjligheter att genomföra en realistisk energiplanering. Visserligen bör kommunerna i normalfallet kunna få erforderliga uppgifter utan tvingande föreskrifter. Det torde emellertid vara alltför optimistiskt att tro att, som hävdas i motion 1984/85:35 (m), ett borttagande av informations-skyldigheten inte skulle göra det svårare för kommunerna att få fram ett bra planeringsunderlag. Sammantagna har dessa uppgifter också betydelse för bedömningar på nationell nivå.

Med det sagda avstyrker näringsutskottet yrkandet i motion 1984/85:35 (m) om avslag på regeringens förslag till ändring i lagen om kommunal energiplanering. Härav följer givetvis att utskottet också tillbakavisar motionärernas yrkande om att lagen skall upphävas.

I motiveringen för regeringens förslag år 1981 om införande av den nu gällande föreskriften om kommunala planer för minskning av oljeanvändningen uttalades (prop. 1980/81:90 bil. 1 s. 370) att riksdagens bifall till då förordade riktlinjer för energipolitiken skulle ge ett gott underlag för en konkret planering inom kommunerna i syfte att bryta oljeberoendet. Kommunerna förutsattes alltså basera sin planering på de energipolitiska principer som statsmakterna hade antagit som vägledande. Statsmakterna har, såsom senast konstaterades våren 1984 (NU 1983/84:30 s. 32), tagit sikte på en utveckling mot ett energisystem baserat på varaktiga, helst förnybara och inhemska, energikällor med minsta möjliga miljöpåverkan. De har vidare, bl. a. genom beslut om olika styrande insatser, understrukit att stor vikt måste läggas vid energihushållning. Här ligger också naturliga restriktioner i fråga om utnyttjande av elenergi i stället för andra möjliga ener-

gikällor. En närmare precisering av statsmakternas energipolitiska riktlinjer sker efter hand i samband med beslut om olika åtgärder i fråga om produktion av och hushållning med energi.

Mot denna bakgrund är det enligt näringsutskottets uppfattning inte motiverat att lagen om kommunal energiplanering förses med någon sådan ändamålsbestämmelse som efterlyses i motion 1984/85:33 (c) eller att motiven för den nu aktuella lagändringen kompletteras i enlighet med vad som föreslås i motion 1984/85:34 (c).

I motion 1984/85:35 (m) begärs vidare att riksdagen skall som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen i övrigt anförts om kommunal energiplanering. Motionärernas synpunkter på denna planering har i det väsentliga redovisats och kommenterats i det föregående. Härutöver kan följande noteras. Motionärerna betecknar det som naturligt att de kommuner som själva distribuerar energi i form av exempelvis fjärrvärme eller elkraft planerar för en eventuell framtida utbyggnad och strukturering av sina distributionsmål. De framhåller också att man vid allmän stadsplanering bör ta hänsyn till de krav som olika former för energidistribution kan ställa på t. ex. gatubyggnad.

Om riksdagen, som motionärerna föreslår, skulle upphäva lagen om kommunal energiplanering skulle den avhända sig en möjlighet att genom lagändringen och därtill knutna motivuttalanden påverka kommunernas energiplanering. Det framstår i så fall som mindre meningsfullt att riksdagen skulle komma med synpunkter på denna planering i en framställning till regeringen. Det nu avsedda avsnittet i motionen synes inte ha så specifik innebörd att det motiverar någon särskild framställning till regeringen. Det angivna motionsyrkandet avstyrks följaktligen av näringsutskottet.

I anslutning till propositionen föreslås i motion 1984/85:34 (c) att riksdagen som sin mening skall uttala att samhällets stöd till investeringar för effektivare energianvändning skall utformas enligt de principer som anförts i motionen. Sammanfattningsvis innebär dessa principer att stödet skall utformas så "att det blir ekonomiskt lönsamt för kommuner, företag och enskilda att göra en rationell avvägning mellan tillförsel av och hushållning med energi".

Näringsutskottet har ingenting väsentligt att invända mot en sådan grundsats. Det finns emellertid, menar utskottet, inte anledning för riksdagen att i detta sammanhang, när samhällets stödåtgärder på energiområdet inte är föremål för riksdagens prövning, göra något uttalande i detta ämne. Det angivna motionsyrkandet avstyrks följaktligen.

I övrigt föranleder det avsnitt i propositionen som avser kommunernas energiplanering inte några kommentarer från näringsutskottets sida.

Ändring i ellagen

I ellagen — dvs. lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar — föreskrivs att den som har områdeskoncession för yrkesmässig eldistribution är skyldig att, utom i vissa undantagsfall, leverera ström för alla normala förbrukningsändamål. Till sådana räknas även värmeförsörjning av byggnader. Ett generellt undantag gäller dock i områden där fjärrvärme eller naturgas distribueras eller avses bli distribuerad. Leverans av ström för värmeförsörjning av en byggnad i ett sådant område kan inte påfordras för så vitt inte värmeförsörjningen med större fördel kan tillgodoses med elenergi än med det system som är gemensamt för området. I tvistiga fall blir det statens energiverk som får avgöra om en sådan större fördel — och därmed rätt till elleverans — är för handen. Bakgrunden till dessa bestämmelser är att kollektiva värmeförsörjningssystem för sin ekonomi kräver hög anslutningsgrad.

När ström efterfrågas för värmeförsörjning är det ibland för drift av värmepumpar varigenom såväl spillvärme som andra energiresurser, t. ex. i luft och vatten utomhus, kan tas till vara, ofta med hög energieffektivitet. Avvägningsproblemen i fjärrvärme- och naturgasområden kan ställas på sin spets om värmepumpar i stor utsträckning införs i sådana områden. Det är, konstaterar föredragande statsrådet i propositionen, från allmän energipolitisk synpunkt angeläget att användningen av värmepumpar främjas. Detta skall dock inte innebära att koncessionshavarna skall ha skyldighet att alltid leverera ström till värmepumpar. I propositionen föreslås en ordning som ger kommunen en väsentlig del av ansvaret för det val som måste träffas. Enligt en ändring i ellagen skall en elleverantör inte kunna vägra leverans av ström till värmepumpar i ett fjärrvärme- eller naturgasområde med mindre än att kommunfullmäktige uttryckligen har slagit fast att värmepumpar inte bör förekomma i området. Detta förutsätts ske genom ett riktlinjebeslut som också skall komma till uttryck i den energiplan som skall krävas enligt den föreslagna ändringen i lagen om kommunal energiplanering. Redan installerade värmepumpar skall inte beröras av fullmäktiges beslut. Av specialmotiveringen till den föreslagna ändringen i ellagen framgår att det är regeringens mening att skyldighet att leverera ström till en värmepump skall kunna föreligga i ett enskilt fall trots att fullmäktige har träffat ett sådant beslut som nyss har nämnts. Den relativa fördelen med att använda värmepump i en byggnad i stället för att utnyttja det gemensamma systemet skulle då bedömas i enlighet med vad nyss har sagts.

Tre av motionerna innehåller invändningar mot regeringens förslag på denna punkt. Enligt motionerna 1984/85:35 (m) och 1984/85:32 (fp) bör det vara obligatoriskt för elleverantörerna att tillhandahålla ström till värmepumpar. Detta skulle uttryckligen anges i lagen. I den förstnämnda motionen lämnas förslag till erforderlig lagtext, medan enligt den senare

regeringen bör anmodas lämna ett sådant förslag. En riktigt utformad taxesättning, är, hävdas det i båda motionerna, tillräcklig som styrinstrument i syfte att åstadkomma ett rationellt val mellan värmepumpar och fjärrvärme. Enligt motion 1984/85:34 (c) bör huvudregeln vara att leverans av ström för drift av värmepumpar inte skall kunna vägras. Det kan dock, menar motionärerna, finnas skäl att i något fall göra undantag t. ex. för s. k. uteluftsvärmepumpar, som kräver att stor reservkapacitet finns tillgänglig vid kall väderlek. Motionärerna vill att lagförslaget vid utskottsbehandlingen skall omarbetas så att deras önskemål tillgodoses.

Näringsutskottet konstaterar först att propositionens förslag till ändring i ellagen har vissa formella brister. Det är också önskvärt att den regel som avses i det nyss refererade avsnittet av specialmotiveringen tydligare kommer till uttryck i lagtexten. Utskottet framlägger i *bilaga 1* ett reviderat förslag till lagändring, vilket på ett mera tillfredsställande sätt svarar mot det i propositionen angivna syftet. De önskemål beträffande ellagens innebörd som framställs i motionerna kan tillgodoses genom ändringar i utskottets version.

Näringsutskottet finner regeringens förslag till bestämmelser i ellagen om leverans av ström till värmepumpar välmotiverat. Det ger kommunerna ett huvudansvar för ställningstagandet till om värmepumpar skall eller icke skall kunna användas i ett fjärrvärme- eller naturgasområde. Samtidigt lämnar det rum för prövning hos den centrala energimyndigheten för den händelse en abonnent vill hävda att ett kommunalt riktlinjebeslut inte, av hänsyn till ekonomin i det särskilda fallet, bör kunna överopas mot anspråk på elleverans till en viss värmepump. Det argument som i motion 1984/85:34 (c) framförs mot att abonnenterna skulle ha obetingad rätt att få ström levererad till värmepumpar är enligt näringsutskottets mening beaktansvärt. Även andra undantag än sådana som avses i denna motion kan emellertid vara befogade. Näringsutskottet avstyrker således de nu berörda motionsyrkandena och föreslår att 2 § 4 mom. ellagen ändras i enlighet med utskottets förslag i *bilaga 1*.

Stockholm den 13 november 1984

På näringsutskottets vägnar

NILS ERIK WÅÅG

Närvarande: Nils Erik Wååg (s), Lilly Hansson (s), Erik Hovhammar (m), Lennart Pettersson (s), Rune Jonsson (s), Wivi-Anne Radesjö (s), Per Westerberg (m), Jörn Svensson (vpk), Per-Richard Molén (m), Ivar Franzén (c), Bo Finckvist (s), Lars Ahlström (m), Per-Ola Eriksson (c), Lars Andersson (s) och Hugo Bergdahl (fp).

Avvikande meningar

1. Regeringens förslag till ändring i lagen om kommunal energiplanering

Erik Hovhammar, Per Westerberg, Per-Richard Molén och Lars Ahlström (alla m) anser att det avsnitt under rubriken Kommunal energiplanering som börjar med "Näringsutskottet anser" och slutar med "skall upphävas" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet instämmer i den kritik mot den föreslagna ändringen i lagen om kommunal energiplanering som uttrycks i motionerna 1984/85:35 (m) och 1984/85:32 (fp). Ändringen går ut på en opåkallad utökning av kommunernas planeringsåtgärder och medför uppenbara risker för att marknadsfunktionen rubbas.

Energifrågorna kan enligt näringsutskottets övertygelse förväntas röna tillbörlig uppmärksamhet i den kommunala planeringen utan särskilda lagbestämmelser. Riksdagen bör därför, menar utskottet, inte bara avslå det nu aktuella lagförslaget utan samtidigt upphäva lagen om kommunal energiplanering. Erforderligt informationsutbyte mellan kommunerna och företagen rörande produktion, distribution och konsumtion av energi bör utan svårighet kunna åstadkommas utan lagstadgad uppgiftsplikt för företagen. Genom ett ställningstagande i enlighet med vad här sagts tillgodoses de båda nämnda motionerna i här aktuella delar.

2. Regeringens förslag till ändring i lagen om kommunal energiplanering

Hugo Bergdahl (fp) anser att det avsnitt under rubriken Kommunal energiplanering som börjar med "Näringsutskottet anser" och slutar med "skall upphävas" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet instämmer — — — (= avvikande mening 1) — — — marknadsfunktionen rubbas.

Med det sagda tillstyrker näringsutskottet yrkandet i motion 1984/85:35 (m) om avslag på regeringens förslag i den del som nu är aktuell. Genom ett sådant ställningstagande tillgodoses också motion 1984/85:32 (fp) i motsvarande del. Utskottet finner däremot inte att riksdagen har skäl att upphäva lagen om kommunal energiplanering, såsom också påyrkas i den förstnämnda motionen. Så länge minskad oljeanvändning framstår som ett primärt energipolitiskt syfte ter det sig motiverat att varje kommun är ålagd att ha en aktuell plan för hur detta syfte skall befrämmas inom kommunen.

3. Ändamålsbestämmelse i lagen om kommunal energiplanering

Erik Hovhammar (m), Per Westerberg (m), Per-Richard Molén (m), Lars Ahlström (m) och Hugo Bergdahl (fp) anser att det avsnitt under rubriken Kommunal energiplanering som börjar med "Mot denna" och

slutar med "motion 1984/85:34 (c)" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet vill här erinra om detta. Av utskottets ställningstagande i det föregående till den föreslagna ändringen i lagen om kommunal energiplanering följer att utskottet avstyrker såväl motion 1984/85:33 (c), vilken tar sikte på en ytterligare utvidgning av den aktuella lagbestämmelsen, som det yrkande i motion 1984/85:34 (c) som syftar till ett kompletterande uttalande av riksdagen om de kommunala energiplanerna.

4. Ändamålsbestämmelse i lagen om kommunal energiplanering

Jörn Svensson (vpk), Ivar Franzén (c) och Per-Ola Eriksson (c) anser att det avsnitt under rubriken Kommunal energiplanering som börjar med "I motiveringen" och slutar med "motion 1984/85:34 (c)" bort ha följande lydelse:

Statsmakterna har slagit fast att utvecklingen skall inriktas mot ett energisystem baserat på varaktiga, helst förnybara och inhemska, energikällor med minsta möjliga miljöpåverkan. De har också, bl. a. genom beslut om olika styrande insatser, understrukit att stor vikt måste läggas vid energihushållning. Här ligger bl. a. att elenergi i ett längre perspektiv inte bör utnyttjas för ändamål som mera effektivt kan tillgodoses med andra energikällor. Planeringen på energiområdet måste över huvud taget ha effektiviserad energianvändning och därvid också minskad miljöpåverkan som ett grundläggande syfte. Det är naturligt att riksdagen låter sitt beslut om den av regeringen föreslagna ändringen i lagen om kommunal energiplanering åtföljas av ett motivuttalande av här angiven innebörd. Detta bör iaktas vid den slutliga utskottsbehandlingen av lagförslaget. Därigenom tillgodoses yrkandet i motion 1984/85:34 (c) om att riksdagen skall ansluta sig till vad som där anförs om kommunal energiplanering och även, i det väsentliga, önskemålet i motion 1984/85:33 (c).

5. Frivillig kommunal energiplanering

Erik Hovhammar, Per Westerberg, Per-Richard Molén och Lars Ahlström (alla m) anser att det avsnitt under rubriken Kommunal energiplanering som börjar med "Om riksdagen" och slutar med "av näringsutskottet" bort ha följande lydelse:

I samband med ett beslut om upphävande av lagen om kommunal energiplanering bör riksdagen genom ett uttalande till regeringen — vilket på lämpligt sätt kan göras känt för kommunerna — markera vikten av en frivillig energiplanering inom de ramar som anges av varje kommuns speciella förhållanden. Det nyss refererade avsnittet i motion 1984/85:35 (m) utgör ett lämpligt underlag för ett sådant uttalande. Näringsutskottet tillstyrker alltså det senast citerade yrkandet i denna motion.

6. Samhällets stöd till investeringar på energiområdet

Jörn Svensson (vpk), Ivar Franzén (c) och Per-Ola Eriksson (c) anser att det avsnitt under rubriken Kommunal energiplanering som börjar med "Näringsutskottet har" och slutar med "avstyrks följaktligen" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet instämmer i motionärernas resonemang, vilket väl överensstämmer med vad föredragande statsrådet anför i propositionen, och finner det angeläget att riksdagen i ett uttalande till regeringen markerar sin anslutning till de av dem angivna principerna för samhällets stöd till investeringar på energiområdet.

7. Ändring i ellagen

Erik Hovhammar (m), Per Westerberg (m), Per-Richard Molén (m), Lars Ahlström (m) och Hugo Bergdahl (fp) anser att det avsnitt under rubriken Ändring i ellagen som börjar med "Näringsutskottet finner" och slutar med "i *bilaga 1*" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet delar den uppfattning beträffande leverans av ström till värmepumpar som kommer till uttryck i motionerna 1984/85:35 (m) och 1984/85:32 (fp) och ansluter sig sålunda också till den huvudprincip som anges i motion 1984/85:34 (c). Regeringens förslag innebär att kommunerna helt opåkallat får befogenhet att med vagt utformade riktlinjebeslut medverka till att många fastighetsägare berövas möjligheten att använda värmepumpar. Kommunerna kan sålunda slå vakt om vissa energileverantörers monopolställning på ett sätt som i många fall kan motverka ett rationellt val av uppvärmningsmetod och leda till ökad ekonomisk belastning på enskilda konsumenter. En riktigt utformad taxesättning är, såsom klargörs i motionerna 1984/85:35 (m) och 1984/85:32 (fp), tillräcklig som styrinstrument på detta område. Näringsutskottet avstyrker regeringens förslag till ändring i ellagen och föreslår att 2 § 4 mom. i denna utformas i enlighet med det alternativa förslag som framläggs i *bilaga 2*. Detta bygger på den omredigering av regeringens förslag som utskottet har presenterat i bilaga 1 och tillgodoser önskemålen i de båda sistnämnda motionerna.

8. Ändring i ellagen

Jörn Svensson (vpk), Ivar Franzén (c) och Per-Ola Eriksson (c) anser att det avsnitt under rubriken Ändring i ellagen som börjar med "Näringsutskottet finner" och slutar med "i *bilaga 1*" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet vänder sig liksom motionärerna mot att kommunerna skulle — vilket är innebörden av regeringens förslag — få befogenhet att med vagt utformade riktlinjebeslut medverka till att många fastighetsägare berövas möjligheten att använda värmepumpar. Huvudregeln måste, så-

som framhålls i motion 1984/85:34 (c), självklart vara att elabonnenterna inte skall kunna förvägras leverans av ström för drift av värmepumpar. Det enda undantag från denna regel som ter sig motiverat — i enlighet med det nyss refererade resonemanget i denna motion — avser uteluftsvärmepumpar eller motsvarande i fjärrvärme- och naturgasområden. Det aktuella lagrummet, 2 § 4 mom. ellagen, bör följaktligen kompletteras med en bestämmelse som möjliggör att elleverans till sådana värmepumpar får vägras efter beslut av kommunfullmäktige. Det bör ankomma på regeringen att framlägga förslag till en sådan lagändring i så god tid att den kan träda i kraft vid den i propositionen angivna tidpunkten, den 1 april 1985. Regeringens nu föreliggande förslag till ändring i ellagen bör avslås.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar**

Härigenom föreskrivs att 2 § 4 mom. lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skall ha nedan angivna lydelse.

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*2 §¹

4 mom. Den som innehar områdeskoncession för yrkesmässig distribution är skyldig att, *om inte särskilda skäl finns till undantag*, tillhandahålla ström åt var och en som inom området behöver den för *normalt* förbrukningsändamål. Sådan skyldighet föreligger dock inte om strömmen är avsedd att användas för värmeförsörjning av byggnad inom ett område där fjärrvärme eller naturgas distribueras eller avses bli distribuerad och om värmeförsörjningen inte med större fördel kan tillgodoses med elenergi än med det för området gemensamma systemet. För att vägra leverans av ström för värmepumpar inom ett sådant område krävs att kommunfullmäktige har beslutat att värmepumpar inte bör förekomma inom området. Har dessförinnan leverans av el till en värmepump påbörjats är dock elleverantören skyldig att tillhandahålla ström till värmepumpen så länge den är i bruk.

4 mom. Den som innehar områdeskoncession för yrkesmässig distribution är skyldig att tillhandahålla ström åt var och en som inom området behöver den för *normala* förbrukningsändamål, *om inte annat följer av andra stycket eller det finns särskilda skäl till undantag*.

Inom ett område där fjärrvärme eller naturgas distribueras eller avses bli distribuerad föreligger inte skyldighet att leverera ström för värmeförsörjning av en byggnad, om strömmen är avsedd för värmeförsörjning på något annat sätt än med värmepump eller om strömmen är avsedd för en värmepump men värmepumpar, enligt riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, inte bör förekomma inom området. Trots detta föreligger dock skyldighet att leverera ström, om värmeförsörjningen av byggnaden med större fördel kan tillgodoses med elenergi än med det för området gemensamma systemet. Har ström till en värmepump börjat tillhandahållas före fullmäktiges beslut gäller skyldighet att leverera så länge värmepumpen är i bruk.

¹ Senaste lydelse 1981:1352.

Regeringens förslag

Den som innehar linjekoncession är skyldig att, om det är förenligt med koncessionens ändamål, leverera eller överföra ström åt en innehavare av områdeskoncession, i den mån det behövs för att denne skall kunna fullgöra sina förpliktelser enligt första *stycket*. Sådan skyldighet att leverera eller överföra ström föreligger även i övrigt gentemot förbrukare, vars verksamhet är av större betydelse för det allmänna.

Frågor om förpliktelser, som avses i detta *mom.*, prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Utskottets förslag

Den som innehar linjekoncession är skyldig att, om det är förenligt med koncessionens ändamål, leverera eller överföra ström åt en innehavare av områdeskoncession, i den mån det behövs för att denne skall kunna fullgöra sina förpliktelser enligt första *och andra styckena*. Sådan skyldighet att leverera eller överföra ström föreligger även i övrigt gentemot förbrukare, vars verksamhet är av större betydelse för det allmänna.

Frågor om förpliktelser, som avses i detta *moment*, prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1985.

Bilaga 2

(tillhör avvikande mening 7)

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar

Härigenom föreskrivs att 2 § 4 mom. lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skall ha nedan angivna lydelse.

*Regeringens förslag**Alternativt förslag*2 §¹

4 mom. Den som innehar områdeskoncession för yrkesmässig distribution är skyldig att, *om inte särskilda skäl finns till undantag*, tillhandahålla ström åt var och en som inom området behöver den för *normalt* förbrukningsändamål. *Sådan skyldighet föreligger dock inte om strömmen är avsedd att användas för värmeförsörjning av byggnad inom ett område där fjärrvärme eller naturgas distribueras eller avses bli distribuerad och om värmeförsörjningen inte med större fördel kan tillgodoses med elenergi än med det för området gemensamma systemet. För att vägra leverans av ström för värmepumpar inom ett sådant område krävs att kommunfullmäktige har beslutat att värmepumpar inte bör förekomma inom området. Har dessförinnan leverans av el till en värmepump påbörjats är dock elleverantören skyldig att tillhandahålla ström till värmepumpen så länge den är i bruk.*

4 mom. Den som innehar områdeskoncession för yrkesmässig distribution är skyldig att tillhandahålla ström åt var och en som inom området behöver den för *normala* förbrukningsändamål, *om inte annat följer av andra stycket eller det finns särskilda skäl till undantag.*

Inom ett område där fjärrvärme eller naturgas distribueras eller avses bli distribuerad föreligger inte skyldighet att leverera ström för värmeförsörjning av en byggnad, om strömmen är avsedd för värmeförsörjning på något annat sätt än med värmepump och värmeförsörjningen av byggnaden inte med större fördel kan tillgodoses med elenergi än med det för området gemensamma systemet.

Den som innehar linjekoncession är skyldig att, om det är förenligt med koncessionens ändamål, leverera eller överföra ström åt en innehavare av områdeskoncession, i den mån det behövs för att denne skall kunna fullgöra sina förpliktelser enligt första stycket. Sådan skyldighet att leverera eller överföra ström föreligger även i övrigt gentemot förbrukare, vars verksamhet är av större betydelse för det allmänna.

¹ Senaste lydelse 1981:1352.

Regeringens förslag

Frågor om förpliktelser, som avses i detta *mom.*, prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Alternativt förslag

Frågor om förpliktelser, som avses i detta *moment*, prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1985.